

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Введено в дію наказом
№ 02 / 267 травня 2019 р.
Ректор _____ В. С. Бакіров
_____ 20__ р.

Освітньо-професійна програма
«Географія рекреації та туризму»

Спеціальність 106 Географія

другий (магістерський) рівень вищої освіти

Затверджено Вченою радою університету «22» квітня 2019 року,
протокол № 5

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-професійної програми

1.1. Вчена рада факультету геології, географії, рекреації і туризму:
протокол № 7 від « 14 » березня 2019 р.

Голова Вченої ради факультету _____ В.А. Пересадько

1.2. Методична комісія факультету геології, географії, рекреації і туризму:
протокол № 8 від « 4 » березня 2019 р.

Голова методичної комісії факультету _____ О.О. Жемеров

1.3. Кафедра соціально-економічної географії і регіонознавства:
протокол № 3 від « 04 » березня 2019 р.

Завідувач кафедри _____ Л.М. Немець

ПЕРЕДМОВА

Розроблено робочою групою у складі:

Прізвище, ім'я, по батькові	Найменування посади (для сумісників – місце основної роботи, посада)	Науковий ступінь, вчене звання, за якою кафедрою (спеціальністю) присвоєно
Керівник робочої групи – Немець Людмила Миколаївна	професор, завідувач кафедри соціально- економічної географії і регіонознавства	доктор географічних наук, професор кафедри соціально- економічної географії і регіонознавства
Члени робочої групи		
Пересадько Віліна Анатоліївна	професор, декан факультету геології, географії, рекреації і туризму	доктор географічних наук, професор кафедри фізичної географії та картографії
Черваньов Ігор Григорович	професор кафедри фізичної географії та картографії	доктор технічних наук, професор кафедри раціонального використання природних ресурсів і охорони природи
Жемеров Олександр Олегович	професор кафедри фізичної географії та картографії	кандидат географічних наук, доцент кафедри фізичної географії та картографії
Немець Костянтин Аркадійович	професор кафедри соціально-економічної географії і регіонознавства	доктор географічних наук, професор кафедри соціально- економічної географії і регіонознавства
Костріков Сергій Васильович	професор кафедри соціально-економічної географії і регіонознавства	доктор географічних наук, професор кафедри соціально- економічної географії і регіонознавства
Кандиба Юрій Іванович	доцент кафедри соціально- економічної географії і регіонознавства	кандидат географічних наук, доцент кафедри соціально- економічної географії і регіонознавства
Ключко Людмила Василівна	доцент кафедри соціально- економічної географії і регіонознавства	кандидат географічних наук, доцент кафедри соціально- економічної географії і регіонознавства
Байназаров Анатолій Михайлович	доцент кафедри фізичної географії та картографії	кандидат географічних наук, доцент кафедри фізичної географії та картографії
Прасул Юлія Іванівна	доцент кафедри фізичної географії та картографії	кандидат географічних наук, доцент кафедри фізичної географії та картографії
Поліщук Людмила Борисівна	доцент кафедри фізичної географії та картографії	кандидат географічних наук, доцент кафедри раціонального використання природних ресурсів і охорони природи

При розробці проекту Програми враховані вимоги:
Проекту освітнього стандарту спеціальності 106 Географія
за рівнем «магістр»

**1. Профіль освітньої програми
«Географія рекреації та туризму»
зі спеціальності 106 Географія**

1 – Загальна інформація	
<i>Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації</i>	Магістр географії; географія рекреації та туризму
<i>Тип диплому та обсяг освітньої програми</i>	Одиничний, 90 кредитів ЄКТС, 1 рік 4 місяці (на основі диплома бакалавра)
<i>Офіційна назва програми</i>	Географія рекреації та туризму
<i>Наявність акредитації</i>	
<i>Цикл/рівень</i>	НРК України – 8 рівень, FQ-EHEA – другий цикл, EQF-LLL – 7 рівень
<i>Передумови</i>	наявність ступеня бакалавр чи спеціаліст
<i>Мова(и) викладання</i>	українська
<i>Термін дії освітньої програми</i>	2 роки
<i>Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми</i>	http://geo.karazin.ua/academics/license/ http://soc-econom-region.univer.kharkov.ua/абітурієнтам/освітні-програми
2 – Мета освітньої програми	
Фундаментальна теоретична та практична підготовка висококваліфікованих кадрів, які б набули глибоких фахових знань для виконання професійних завдань та обов'язків науково-дослідницького й інноваційного характеру у галузі географії рекреації та туризму	
3 – Характеристика освітньої програми	
<i>Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))</i>	10 Природничі науки 106 Географія Географія рекреації та рекреації
<i>Орієнтація освітньої програми</i>	Освітньо-професійна, прикладна. Забезпечує оволодіння комплексом загальних та фахових компетентностей, необхідних професіоналу-досліднику, які розширюють науковий світогляд і здібності до проведення методологічного аналізу й критичного розуміння досягнень сучасної географії рекреації та туризму, дозволяють створювати власну концепцію у науково-дослідницькій діяльності.
<i>Основний фокус освітньої програми та спеціалізація</i>	Повна вища освіта в галузі знань «Природничі науки» із спеціальності «Географія» зі спеціалізацією «Географія рекреації та туризму». Високопрофесійна теоретична та практична підготовка з фундаментальних фахових знань для виконання професійних завдань та обов'язків науково-дослідницького й інноваційного характеру в галузі географії рекреації та туризму. Ключові слова: географія, рекреація, туризм
<i>Особливості програми</i>	Програма комбінована (дослідницько-прикладна), посилена практична географічна, туристсько-рекреаційна, геоінформаційна підготовка, можливе стажування на підприємствах та у вищих навчальних закладах за кордоном
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
<i>Придатність до</i>	Наукові дослідження та розробки; середня і вища освіта;

<i>працевлаштування</i>	державне управління. Професійна, наукова та технічна діяльність. Географ, географ-економіст, географ (фізична географія), фахівець з рекреації, фахівець з управління природокористуванням, туризмознавець, агент з організації туризму, науковий співробітник
<i>Подальше навчання</i>	Продовження навчання на третьому (освітньо-науковому) – 8-му кваліфікаційному рівні НРК, доступ до спеціалізованих досліджень у географічній науці. Набуття часткових кваліфікацій за іншими спеціальностями в системі післядипломної освіти, подальше підвищення кваліфікації за фахом
5 – Викладання та оцінювання	
<i>Викладання та навчання</i>	Навчання студентоцентроване, проблемно-орієнтоване, самонавчання, навчання на основі науково-дослідницької діяльності, навчання через науково-дослідницьку, виробничу та асистентську практики. Активні (проблемні, інтерактивні, проектні, інформаційно-комп'ютерні, саморозвиваючі) та пасивні (пояснювально-ілюстративні) технології та методи
<i>Оцінювання</i>	Чотирирівнева та дворівнева, 100-бальна система оцінювання через такі види контролю з накопиченням отриманих балів: <i>поточний</i> (усне та письмове опитування) контроль, проміжний (захист практичних, самостійних робіт), <i>підсумковий</i> (письмові екзамени, залікові роботи, захисти звітів з практик), самоконтроль, <i>державна атестація</i> (підготовка та публічний захист дипломної роботи магістра)
6 – Програмні компетентності	
<i>Інтегральна компетентність</i>	Здатність розв'язувати складні задачі та практичні проблеми при вивченні географічних об'єктів і процесів у різних масштабах як у просторі, так і в часі, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується невизначеністю умов і вимог.
<i>Загальні компетентності (ЗК)</i>	<p>ЗК 1. Базові знання фундаментальних наук в обсязі, необхідному для засвоєння географічних дисциплін;</p> <p>ЗК 2. Базові знання в галузі сучасних інформаційних технологій; навички застосування програмних засобів; уміння створювати бази даних та використовувати Інтернет-ресурси;</p> <p>ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу інформації;</p> <p>ЗК 4. Здатність генерувати нові ідеї;</p> <p>ЗК 5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації, пов'язаній з роботою за фахом;</p> <p>ЗК 6. Здатність працювати в міжнародному контексті та в глобальному інформаційному середовищі за професією;</p> <p>ЗК 7. Здатність до ділових комунікацій у професійній сфері, знання основ менеджменту, етики ділового спілкування, навички роботи в команді;</p> <p>ЗК 8. Розуміння та сприйняття етичних норм поведінки відносно інших людей і відносно природи (принципи гуманізму, етики, біо-, еко- та геоетики);</p> <p>ЗК 9. Визнання морально-етичних аспектів досліджень і необхідності інтелектуальної доброчесності, а також професійних кодексів поведінки.</p>

<p><i>Фахові компетентності (ФК)</i></p>	<p>ФК 1. Базові уявлення про географію рекреації та туризму, географічні основи раціонального рекреаційного природокористування;</p> <p>ФК 2. Володіння основами дослідницької діяльності, уміння застосовувати загальнонаукові та спеціальні методи досліджень, дослідницькі навички;</p> <p>ФК 3. Здатність, базуючись на загальній теорії фізичної та суспільної географії, використовувати системний аналіз в рекреаційно-географічних дослідженнях;</p> <p>ФК 4. Уміння використовувати теоретичні знання та практичні навички географічного моделювання і прогнозування географічних об'єктів та процесів у сфері рекреації і туризму;</p> <p>ФК 5. Уміння проводити аналіз туристсько-рекреаційного потенціалу територій та давати оцінку туристсько-рекреаційних ресурсів;</p> <p>ФК 6. Здатність застосовувати професійно профільовані знання в галузі картографії у процесі розв'язання професійних задач, побудови картографічних моделей у сфері географії рекреації та туризму;</p> <p>ФК 7. Здатність використовувати професійно профільовані знання й уміння в галузі практичного застосування ГІС-технологій в рекреаційно-географічних дослідженнях;</p> <p>ФК 8. Здатність використовувати професійно профільовані знання й практичні навички для проведення комплексного географічного аналізу туристсько-рекреаційної діяльності окремих територій;</p> <p>ФК 9. Здатність використовувати професійно профільовані знання й практичні навички для управління туристсько-рекреаційною діяльністю регіонів, складання планів та програм її регіонального розвитку;</p> <p>ФК 10. Здатність організовувати та проводити туристсько-рекреаційну діяльність;</p> <p>ФК 11. Здатність застосовувати вміння роботи зі статистичними базами даних, збору, узагальнення й обробки статистичної інформації та її графічної візуалізації;</p> <p>ФК 12. Здатність здійснювати педагогічну діяльність та викладати дисципліни професійної підготовки у вищих навчальних закладах.</p>
<p>7 – Програмні результати навчання</p>	
	<p>ПРН 1. Застосовувати поняттєвий, термінологічний, концептуальний апарат географії рекреації та туризму, її теоретичні й емпіричні досягнення на рівні, що дозволяє інтерпретувати туристсько-рекреаційні явища і процеси, пов'язувати та порівнювати різні погляди на проблемні питання сучасної географії рекреації та туризму, що є основою для креативного мислення та інноваційної діяльності, зокрема в контексті дослідницької роботи;</p> <p>ПРН 2. Знання основних наукових концепцій, теорій, парадигм сучасної географічної науки, передових технологій, уміння їх ефективно використовувати у профільній діяльності;</p> <p>ПРН 3. Сутність, класифікація, чинники, закономірності розвитку туристсько-рекреаційних процесів у світі та Україні;</p> <p>ПРН 4. Сутність, властивості, особливості, методи досліджень</p>

	<p>туристсько-рекреаційних ресурсів, їх просторовий розподіл;</p> <p>ПРН 5. Теоретичні та методичні основи моделювання туристсько-рекреаційних процесів;</p> <p>ПРН 6. Функції, принципи і методи управління туристсько-рекреаційною діяльністю;</p> <p>ПРН 7. Здатний висловлювати власні висновки, а також знання та пояснення, що їх обґрунтовують, до фахівців і нефахівців;</p> <p>ПРН 8. Форми, методи і прийоми навчальної діяльності у вищих навчальних закладах.</p> <p>ПРН 9. Використовувати сучасні знання географічних наук для отримання нових наукових результатів у галузі географії рекреації та туризму;</p> <p>ПРН 10. Володіти сучасними методами, формами організації та засобами науково-дослідницької діяльності, прийомами наукового аналізу туристсько-рекреаційних процесів;</p> <p>ПРН 11. Навички роботи з геоінформаційними системами і застосування геоінформаційних технологій в галузі рекреації та туризму;</p> <p>ПРН 12. Виявляти актуальні напрями досліджень територіальної організації туризму та рекреації, досліджувати її на різних ієрархічних рівнях;</p> <p>ПРН 13. Здатність вирішувати наукову фахову проблему, використовуючи дані польових досліджень, відповідні картографічні, літературні та статистичні джерела, здійснюючи його результати, даючи критичну оцінку своїх висновків, співставляючи отримані результати з існуючими знаннями, викладаючи це у формі тексту (тез та розгорнутого), доповіді, презентації;</p> <p>ПРН 14. Аналізувати потенціал територій щодо здійснення туристсько-рекреаційної діяльності;</p> <p>ПРН 15. Аналізувати регіональні відмінності розвитку туризму та рекреації за різноманітними картографічними та статистичними джерелами;</p> <p>ПРН 16. Застосовувати уміння і навички навчально-методичної діяльності у вищих навчальних закладах.</p>
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
<p><i>Специфічні характеристики кадрового забезпечення</i></p>	<p>Відповідає ліцензійним умовам. Проектна група: 6 докторів наук, професора, 7 канд. наук, доцентів за даної чи спорідненою спеціальністю. Гарант програми – Немець Л. М., д. геогр. н., професор. Усі викладачі є штатними викладачами ХНУ ім. В. Н. Каразіна, мають науковий ступінь та/або вчене звання, що відповідає основному профілю дисципліни, що викладається, мають підтверджений рівень наукової та професійної активності. Усі викладачі раз на п'ять років проходять підвищення кваліфікації.</p>
<p><i>Специфічні характеристики матеріально-технічного забезпечення</i></p>	<p>Обладнання та устаткування, необхідне для польових і камеральних досліджень туристсько-рекреаційних об'єктів і систем, технічні засоби навчання (дошки-екрани; мультимедійні проектори, ноутбуки, принтери, сканери, персональні комп'ютери з програмним забезпеченням) для формування предметних компетентностей з географії рекреації та туризму у процесі навчання здобувача. Є навчальні аудиторії, лабораторії, комп'ютерні класи, гуртожиток, пункти</p>

	харчування, точки бездротового доступу до Інтернет, спортзали тощо. 100 % відповідність ліцензійним умовам
<i>Специфічні характеристики інформаційного та навчально-методичного забезпечення</i>	Офіційний сайт ХНУ ім. В.Н. Каразіна (www.univer.kharkov.ua), власний сайт факультету геології, географії, рекреації і туризму (geo.karazin.ua), сайт кафедри фізичної географії та картографії (physgeo.univer.kharkov.ua), сайт кафедри соціально-економічної географії і регіоназнавства (http://soc-econom-region.univer.kharkov.ua), необмежений доступ до Інтернет, друковані (фонди ЦНБ ім. В.Н. Каразіна, репозитарій, власні бібліотеки навчальних лабораторій, картографічні твори) та Інтернет-джерела (у т.ч. і Центру електронного навчання ХНУ) інформації; навчальні і робочі плани (з пояснювальними записками до них), освітні програми, робочі програми дисциплін і практик, навчально-методичні комплекси дисциплін, що включають лекційний матеріал, завдання практичних робіт, питання семінарських занять, завдання самостійної роботи, питання, задачі, завдання для поточного та підсумкового контролю. Відповідає ліцензійним умовам, 100%.
9 – Академічна мобільність	
<i>Національна кредитна мобільність</i>	Можлива, індивідуальна, за бажанням студента. Кредити, отримані в інших університетах України, перезараховуються відповідно до довідки про академічну мобільність
<i>Міжнародна кредитна мобільність</i>	Можлива, індивідуальна, у т.ч. участь у програмах проекту Еразмус +, за бажанням студента
<i>Навчання іноземних здобувачів вищої освіти</i>	Громадяни інших держав приймаються на навчання за спеціальністю 106 Географія на підставі міжнародних договорів на умовах, визначених цими договорами, а також договорів, укладених навчальним закладом із зарубіжними навчальними закладами, організаціями, або індивідуальних договорів, контрактів.

2. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент ОП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю, шкала оцінювання
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти ОП			
ОК 1.	Глобальні проблеми сучасності	3	дворівнева
ОК 2.	Науковий семінар з питань туристсько-рекреаційних досліджень	5	дворівнева
ОК 3.	Основи ГІС-аналізу	5	чотирирівнева
ОК 4.	Організація туристичної діяльності	4	чотирирівнева
ОК 5.	Управління туристсько-рекреаційною діяльністю	4	чотирирівнева
ОК 6.	Туристсько-рекреаційні ресурси світу	4	дворівнева
ОК 7.	Науково-дослідницька практика	5	чотирирівнева
ОК 8.	Виробнича практика	6	дворівнева
ОК 9.	Асистентська практика	10	чотирирівнева
ОК 10.	Підготовка кваліфікаційної роботи	20	чотирирівнева
Загальний обсяг обов'язкових компонент		66	

Вибіркові компоненти ОП			
<i>Вибірковий блок А</i>			
ВК 1.1	Рекреаційно-туристське природокористування	4	дворівнева
ВК 2.1	Системний аналіз в туристсько-рекреаційній діяльності	6	чотирирівнева
ВК 3.1	Географія внутрішнього туризму	5	чотирирівнева
ВК 4.1	Музеєзнавство	4	чотирирівнева
ВК 5.1	Географія міжнародного туризму	5	чотирирівнева
<i>Вибірковий блок Б</i>			
ВК 1.2	Рекреаційне природокористування	4	дворівнева
ВК 2.2	Просторовий та системний аналіз в туристсько-рекреаційній діяльності	6	чотирирівнева
ВК 3.2	Географія туризму України	5	чотирирівнева
ВК 4.2	Музеї світу	4	чотирирівнева
ВК 5.2	Міжнародні туристичні потоки	5	чотирирівнева
Загальний обсяг вибірових компонент		24	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		90	

2.2. Структурно-логічна схема ОП

Семестр	Компоненти освітньої програми	Кількість кредитів
1	Основи ГІС-аналізу	5
	Організація туристичної діяльності	4
	Управління туристсько-рекреаційною діяльністю	4
	Туристсько-рекреаційні ресурси світу	4
	Рекреаційно-туристське природокористування / Рекреаційне природокористування	4
	Музеєзнавство / Музеї світу	4
	Науково-дослідницька практика	5
	<i>Всього за 1 семестр</i>	<i>30</i>
2	Глобальні проблеми сучасності	3
	Науковий семінар з питань туристсько-рекреаційної діяльності	5
	Системний аналіз в туристсько-рекреаційній діяльності / просторовий та системний аналіз в туристсько-рекреаційній діяльності	6
	Географія внутрішнього туризму / Географія туризму України	5
	Географія міжнародного туризму / Міжнародні туристичні потоки	5
	Виробнича практика	6
<i>Всього за 2 семестр</i>	<i>30</i>	
3	Асистентська практика	10
	Підготовка кваліфікаційної роботи	20
	<i>Всього за 3 семестр</i>	<i>30</i>

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випускників освітньої програми спеціальності 106 Географія проводиться у формі захисту кваліфікаційної роботи магістра та завершується видачею документу встановленого зразка про присудження йому ступеня магістра із присвоєнням кваліфікації: Магістр географії за спеціалізацією «Географія рекреації та туризму».

Магістерська робота є завершеним науковим дослідженням, вона повинна мати внутрішню єдність та свідчити про підготовленість здобувача до виконання професійних

обов'язків з використанням набутих інтегрованих знань, умінь і практичних навичок. Кваліфікаційна робота магістра передбачає проведення аналізу та теоретичної розробки (дослідження процесів і об'єктів) актуальних питань, проблем в географії рекреації та туризму, практичної апробації отриманих результатів, оприлюднення отриманих результатів на конференціях та семінарах регіонального, всеукраїнського чи міжнародного рівнів, наявність щонайменше 1 публікації. Обсяг та структура роботи встановлюється вищим навчальним закладом. Робота перевіряється на наявність академічного плагіату згідно з процедурою, визначеною системою забезпечення вищим навчальним закладом якості освітньої діяльності та якості вищої освіти.

Атестація здійснюється відкрито і публічно перед Екзаменаційною комісією, яка затверджена наказом ректора ХНУ імені В.Н. Каразіна. Екзаменаційній комісії подаються матеріали, що характеризують наукову і практичну цінність виконаної роботи, – довідка про апробацію результатів дослідження, тези доповідей на науково-практичних конференціях, фахові публікації тощо. Доповідь здобувача для переконливості та підтвердження висновків та пропозицій має обов'язково супроводжуватися презентацією із використанням мультимедійної техніки.

